СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК L. Ч. 66. Джерзі Ситі, Н. Дж., вівторок, 24-го березня 1942. No. 66. Jersey City, N. J., Tuesday, March 24, 1942. VOL. L.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. 4-0807 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

Филипини Зігнорували Знов Японський Ультимат, Щоб Негайно Заперестати Боротьбу - Крипс Уже в Індії - Зістрілено Аліянтами 23 Ворожі Літаки в Австралії в Однім Дні - Прибув Сікорскі, Хоче Помочі для Советів

ОБОРОНЦІ БАТАНУ ВІДКИДАЮТЬ ЯПОНСЬКИЙ УЛЬТИМАТ

ФОРТ МИЛС (Кориґідор, Филипинські Острови). — Ґен. Джонатан М. Вейнрайт, наступник ґен. МекАртура як головний командуючий Батаану, повідомив департамент війни, що він відкинув японський ультимат в справі піддачі та що він рішений до останнього обороняти свої позиції перед японськими наїздниками. Ґен. Вейнрайт навіть не відповідає на японські пропозиції, що рівняється катеґоричному відмовленні. У столичних круґах сподіються, що після того японці під командою ґен. Ямашіти почнуть тепер ґенеральний наступ.

БАТЛЄР ВІРИТЬ В ЗДОРОВИЙ МИР

НЮ ЙОРК. — Д-р Ніколяс Морей Батлер, президент Колюмбійського Університету та голова Карнеґійської Фундації для Міжнародного Миру заявив, що війна може тривати ще довший час, або в наслідок економічного заломання, може закінчитися скорше ніж загально припускають. Він твердив, що всі познаки вказують на це, що помилки з 1919. р. вже не повторяться. Багато народів, а особливо народи західної півкулі, прийшли до переконання, що тривалий мир можна побудувати лише на здорових принципах міжнародньої співпраці. Д-р Батлер закликав, щоб американці пильно студіювали причини теперішньої війни та щоб вивчили з неї це, що буде конечним для уникнення наступної війни. Далі він згадував, що Америка все була за сталим миром. В 1910. р. американський уряд пропонував орґанізацію сталого світового миру, в 1935. р. Америка приняла ухвали конференції в Лондоні, а в 1941. р. підписалася під Атлянтійським Чартером, виданим Рузвелтом і Чорчилем.

СІКОРСКІ ПРИБУВ ДО КАНАДИ, ВИЇЖДЖАЄ ДО ВАШИНҐТОНУ

МОНТРЕАЛ (Канада). — Висідаючи з анґлійського бомбовика, ґен. Владислав Сікорскі, ґолова польського уряду на вигнанні, заявив, що завдання аліянтів є відкрити негайно другий фронт в Европі та доставити якнайбільше помочі для Советського Союзу. Приниимаючи журналістів перед своїм виїздом до Вашинґтону на побачення з президентом Рузвелтом, ґен. Сікорскі заявив, що Европа є далі головним театром війни. Він рівнож сказав, що він перебуватиме в Злучених Державах около десять днів.

НЮ ЙОРК. — Польський Інформаційний Центр подає, що приїзд ґен. Сікорського стоїть у звязку зо зростом мілітарних діянь в Европі з надходячою весною.

НАЗИВАЮТЬ МЕКАРТУРА „ЛЮДИНОЮ ПРИЗНАЧЕННЯ"

ВИЛІЕМСТАВН (Масс.). — Ґен. Френк Р. МекКой, член слідчої комісії, що розслíджувала випадки в Перл Гарбор, заявив, що американська начальна команда має в особі ґен. МекАртура ґеніяльного вояка та орґанізатора. Теперішня війна вимагає великих умів та відважних людей. Таким є ґен. Мек Артур. Ґен. МекКой, який знає особисто МекАртура, твердив, що він є „людина призначення", себто, що від нього залежатиме багато в теперішній війні.

ЄПИСКОП О'ГАРА ПРОТИ ЖІНОЧОЇ АРМІЇ

НЮ ЙОРК. — Виступаючи з промовою на поліційному бенкеті в готелі „Астор", єпископ О'Гара, голова всіх католицьких капелянів в американській армії, заявив, що намагання деяких ґруп зорґанізувати жіночу армію, є проти інтересів не тільки церкви, але також проти родини. Єпископ згадував, що жінка повинна далі бути основою родинного життя, яке знову є сильною підвалиною здорового суспільного життя. Хоч він не згадав спеціяльно законопроекту в цій справі в конґресі, про це ходило тут саме про цей законопроект, щоб створити т. зв. Помічні Військові Жіночі Відділи в силі 150,000 жінок, які носилиб військові однострої та булиб підпорядковані військовій дисципліні.

КИТАЙ НЕ ОПУСТИТЬ АЛІЯНТІВ, КАЖЕ ГЮ ШИГ

ВАШИНГТОН. — Д-р Гю Шіг, китайський амбасадор, заявив, що не зважаючи на ці трудноці, серед яких знайшлася його батьківщина, китайський уряд не заперестане боротьби проти тоталітарних держав, а буде боротися до остаточної перемоги. Згадуючи тісну співпрацю поміж тоталітарними аґресорами, амбасадор казав, що Обєднані Держави ведуть спільну війну, все одно, чи вони воюють в Африці, в Европі чи на Далекому Сході. Далі д-р Гю Шіг твердив, що Атлянтійський Чартер не відноситься лише до европейських і американських народів, але також і до Азії.

МЕКАРТУР ПЕРЕВОДИТЬ УНІФІКАЦІЮ НАЧАЛЬНОЇ КОМАНДИ

ГОЛОВНА КВАТИРА ҐЕН. МЕКАРТУРА (Австралія). — Між Головною Кватирою ґен. МекАртура та Вашинґтоном і Лондоном ідуть переговори в справі обєднання начальної команди на Південно-західному Пацифіку. Ґен. МекАртур мав повідомити Вашинґтон про початкові свої пляни, в ґру яких входять не тільки стратеґія, але також певні особи. Хоч ґенерал був назначений начальним комендантом всіх сухопутніх, морських та повітряних сил на цьому фронті, проте у практиці це вимагає полагоджения численних проблем, звязаних з тим становищем. Хоч ґен. МекАртур привіз із собою штаб з Филипинів, з яким співпрацював довший час, одначе в тамошню ґру входять також аліянтські австралійські війська, тому то в цій справі ґен. МекАртур також радиться анґлійського уряду.

ЗАТОПЛЕНО ТРИ КОРАБЛІ ВОРОЖИМИ СУБМАРИНАМИ

НОРФОЛК (Вірджінія). — Морські власти повідомляють, що ворожі субмарини затопили три американські кораблі середньої величини, на водах Атлянтику, при чому 18 осіб згинуло у хвилях моря. Два кораблі були затоплені минулої середи, а третій був сторпедований в білий день в четвер.

БРУКЛИНСЬКІ ОРГАНІЗАЦІЇ ЗАКУПИЛИ ЗА $115,000 U. S. DEFENSE BONDS

БРУКЛИН. — Бруклинські українсько-американські товариства мали минулої неділі в своїм Народнім Домі при Ґренд вул. мітинґ в справі закупна державних оборонних бондів. Предсідником мітинґу був голова злучених бруклинських орґанізацій, о. сов. А. Лотович. Секретарювали: Гелена Мудрик і Петро Пелех. Приявних було біля 300 осіб. Промови виголосили о. А. Лотович, представник департаменту скарбу С. Дреслер, Ю. Павчак та інші. По мітинґу приступлено до закупу оборонних бондів. Відразу закуплено за $25,000, а решту, до загальної суми $115,000, декляровано і обіцяно в короткому часі закупити. Один відділ У. Н. Союзу, ч. 325, закупив на $1,000.

ЛЕТУНСЬКІ НАЇЗДИ НА ЯПОНСЬКІ БАЗИ

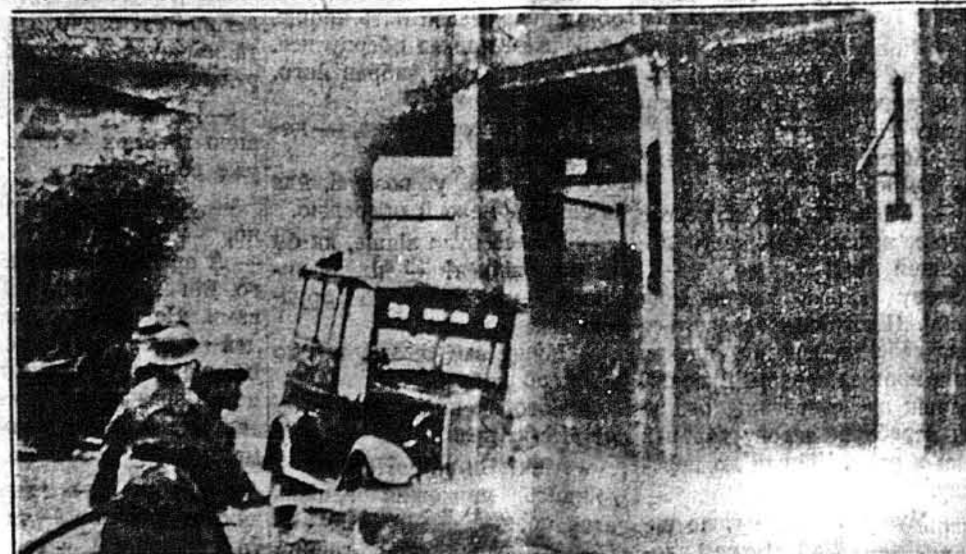
МЕЛБОРН. — Бомбовики Обєднаних Держав масово налетіли на японську летунську базу в Новій Ґвінеї, Лае, і знищили на земли 17 японських літаків. Крім них знищено шість японських літаків в повітрі. Обєднані Держави ведуть сильну протияпонську повітряну офензиву, щоб не допустити до консолідації японських сил, які готуються до нападу на Австралію. Японці зо свойого боку бомбардують містечко Кетерен, внутрі австралійського континенту.

ЯПОНЦІ БОМБАРДУЮТЬ БРИТІЙСЬКУ БАЗУ

ЛОНДОН. — Шістьдесять японських бомбовиків, при охороні двайцятьох боєвих літаків, бомбардували британські бази „десь у центральній Бурмі". Британські звідомлення не говорять точно де, та не кажуть, які шкоди ті бомбардування заподіяли. Та мабуть знищено певне число британських літаків. З британських звідомлень виходить, що японці в північній частині ґуртують великі сили для загальної офензиви. В ті околиці напливають теж китайські війська, які в той спосіб хочуть зрівноважити японські сили.

ТЯЖКІ БОЇ НА СОВЄТСЬКІМ ФРОНТІ

БЕРН. — Советські звідомленняє говорять, що на фронті біля Калініна в останніх днях відбувались страшні бої, в яких німці понесли великі втрати. Вони втратили в самих убитих 12,000. Крім того взято велику добичу в матеріялах. Також німці втратили 53 літаків. Завзяті бої ведуться здовж цілого німецько-советського фронту. Советські звідомлення згадують про американські літаки, типу „Екракобра", які у більшуй скількости в теперішню пору відходять на німецький фронт.

ОСТАННІ ДНІ В СИГАПОРІ.—Пожарні сторожі пробують гасити пожар, що повстав від японських бомб.

ПОГОЛОСКИ ПРО АМЕРИКАНСЬКО-ФРАНЦУЗЬКЕ ПОРОЗУМІННЯ

ЛОНДОН. — Британська поважна ґазета, „Дейлі Мейл", принесла з Мандриду вістку, що між Америкою і урядом маршала Петена прийшло до порозуміння відносно французької ролі в дальшій війні. Уряд Петена, зокрема адмірал Дарлян, що має опінію великого ґерманофіла, згодився, щоби французька фльота в ніякому разі не пішла на службу німців. Також згодились співпрацювати з Америкою відносно африканських кольоній. Ті кольонії, зокрема Мадаґаскар, в ніякому разі не попадуть в руки німців. Щобільше, французький уряд навіть вже вислав мілітарне скріплення до Мадаґаскару, щоб не допустити до насильного захоплення того острова в руки Держав Осі. Те порозуміння, додає від себе „Дейлі Мейл", дуже розлютило німців.

ФРАНЦУЗИ ЗА ЗБІЛЬШЕННЯ УРОДИН

ВІШІ. — Французький уряд дав інструкції своїм школам, щоб ті повели серед шкільних дітей кампанію за збільшеними родинами. Вже дітям треба говорити, що великі родини, це рятунок для Франції. В минулій історії Франція була могутня тоді, коли мала чисельне населення. Збільшені уродини вможливлять частині французького населення еміґрувати до французьких кольоній і закріпити ті кольонії для Франції. Вчителі мають вже змалку викликувати серед дітей охоту до родинного життя, розмальовуючи їм красу такого життя. Водночас французький уряд повів подібну кампанію і серед старшого населення.

ЗАКЛЮЧЕННЯ СОВЄТСЬКО-ЯПОНСЬКОГО ДОГОВОРУ

ЛОНДОН. — Між советським урядом і японським представником у Москві прийшло до заключення японсько-советського договору відносно ловлі риб на советських водах. Щороку між обома названими краями наступає відновлення цього договору. Трудноці в тих договорах є покажчиком відносин поміж обома краями. Цей раз переговори тягнулись справді довше, але без ніяких видимих непорозумінь. Це підписання викликало широкий відгомін серед Обєднаних Держав. Лондонські кола, щоб ослабити цю вістку, говорять, що цей договір нічого не означає. Совєти мали договір з Гітлером і що з того вийшло? Проте ця анальоґія доказувалаб, що не треба рахувати, щоб Совєти вдарили в Японію, тільки Японія, подібно як Гітлер, вдарить в Совєти.

КРИПС В ІНДІЇ

НЮ ДЕЛЬҐІ. — До Британської Індії прибув представник британського уряду, сер Стафорд Крипс. Він не замешкає в палаті британського віцекороля в Індії, лише в приватнім домі. Тим своїм вчинком сер Стафорд Крипс хоче задемонструвати свою цілковиту невтральність і всесторонність, навіть у відношенні до британської влади. Так виглядає, що його поїздка набирає більшої надійности, бо серед музулман наступило роздвоєння. Це музулмани найгостріше виступали проти політичних свобід для Індії, кажучи, що коли Індія дістане рівень домінії, то музулманський світ захоче відколотись від Індії і дістати свою власну самостійність. Між гіндусами і музулманами, чи магометанами, існують давні і різкі розходження.

ЯПОНЦІ ОЧІКУЮТЬ НАЛЕТІВ

ТОКИО. — Японський ґенерал Асабуро Кобаяші, комендант домашніхоборонних сил, через радіо перестеріґ японське населення, щоб воно було готове до налетів Обєднаних Держав. Згадані держави, говорив Кобаяші, вже тепер приготовляються до летунських наїздів на саму Японію. Ті налети прийдуть або з Алойтських островів, або з Китаю, а можливо, що з обох сторін. Японський нарід мусить відперти їх найбільш рішучо, говорив цей японський ґенерал.

КОРОЛЬ БОРИС ІДЕ ДО БЕРЛІНА

БЕРН. — Болгарський король Борис поїхав разом з німецьким амбасадором фон Папеном до Берліна. Ця поїздка викликала в міжнароднім світі велике враження. З тої поїздки виходить, що Болгарія остаточно далася вже перехилити на німецький бік і рішилась піти до війни з Туреччиною. В Анкарі ходять чутки, заперечувані дипльоматами Держав Осі, що Німеччина поставила туркам ультимат, в якім багато обіцює, на випадок як Туреччина піде до війни по стороні німців, а багато погрожує, коли турки цього не зроблять. Серед обіцянок є мандат над Сирією то доступ до іракських копалень нафти. Турки відкидають ці пропозиції.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

За Обєднання, а Проти Розбивання

Війна вимагає зусиль цілої нації. Особливо така як та, в якій ми опинились. Війна потребує сильного проводу. А теж і віри в провід, бож він накликує нас бути готовим на його приказ положити і своє життя.

Щоб таке осягнути, треба, щоб підлягло зміні наше життя мирних часів з усією його дрібнотою і пустотою, з усіми його дрібними сварами і амбіціями; особистими, гуртковими, партійними чи орґанізаційними. Знову на калюмніяторство, підшепти і демаґоґію, що є поганими явищами в спокійних часах, треба глядіти у воєнних часах як на злочини, бо вони виставляють на небезпеку весь загал, нарід, державу, розбиваючи усе і ширячи хаос.

Мабуть з такого заложення вийшов теж і Архібальд МекЛіш, голова „Бюра Фактів і Цифр", коли піддав незвичайно суворій критиці поведінку тих ґруп і осіб, щоб в тих так критичних часах займаються калюмніяторством як засобом для особистих чи партійних порахунків, вживаним для підкопування довіря до людей на провідних становищах. Ось ті ґрупи чи особи, що так поступають, є на думку МекЛіша руїнниками, бо підкопують змагання до перемоги в подібний спосіб, як це пробують робити ті, що є аґентами „осі".

Отже ворогами американської перемоги, є, по словам МекЛіша, всі ті, що ставлять свої особисті чи ґрупові інтереси чи забаганки вище американського інтересу. Ті, що розбивають американську єдність. А далі ті, що вносять розгардіяш в американське життя через симпатії чи антипатії так тісно звязані з европейськими краями чи народами, що виходить, що вони ставлять долю тих країв чи народів вище інтересів Америки.

Осторога МекЛіша є звернена в сторону всіх ґруп і партій, як теж в сторону преси. Вона вдаряє в першу чергу таких, що мають в Америці більшу силу: фінансістів, фабрикантів, політичних босів чи пресових маґнатів. З їхнього боку, як виглядає, є найбільше тих, що своєю нерозумною критикою, чи інтриґами, ставлять урядови перешкоди в змагання до обєднання всіх сил для оборони краю і перемоги. З тих кол є і найбільше тих поголосок, що мають на ціли підкопати віру в американську перемогу. Та ті остороги МекЛіша відносяться теж до певної міри і до робітництва, коли воно нерозважно виходить на страйки і тим спиняє воєнну продукцію. Вони навіть відносяться до певної міри і до такого життя, яке творимо ми, себто американські українці, що розпоряджаємо многими орґанізаціями і своєю пресою, що теж маємо гурткові чи партійні спори, що теж маємо ріжних лідерів і ріжні орґанізації, що між собою воюють. Отже і їм добре знати, що тепер не пора на взаїмні порахунки! Не пора на розбивання громадянства! Зате пора, щоб зєдинити всі наші сили для добра цього краю, для допомоги нашому урядови, Американському Червоному Хрестови і т. п. Пора пригадувати, щоб кожний з нас купував постійно Бонди Оборони, щоб кожний, що є спосібний до воєнної служби, був у ній, бо таким робом покажемо, що ми добрі американці, та що віримо в американську правду, що мусить перемогти, щоби було можна краще жити в світі — нам, як і тому українському народови, з якого походимо.

Проти Панування Одного Народу Над Другим

Як відомо, теперішня війна почалася через жадобу німецьких націстів, щоб зробити німецький нарід пануючим над іншими европейськими народами. Такі стремління всякого народу називаємо імперіялізмом. Значить, теперішня війна почалася через імперіялістичні стремління німців.

Таку саму жадобу імперіялізму мають італійські фашисти. І хочуть панувати над іншими країнами та народами теж і японці.

А що теперішня війна йде головно проти німецького, італійського та японського імперіялізму, то найліпше булоб назвати цю війну взагалі проти-імперіяльною війною. Таке поставлення воєнної справи додалоб Обєднаним Державам моральної піддержки у всіх поневолених народів. Такий ідеал Обєднаних Держав додав би нової моральної сили і всьому населенню Обєднаних Держав.

От, наприклад, українці дуже радо повиталиб гасло „Війна проти імперіялізму!" А чому? Саме тому, що український нарід був і є ще досі жертвою імперіялістичних зазіхань то Росії, то Польщі, то Румунії, а тепер Німеччини. Коли російські або польські політики, чи взагалі визначні люди, здвигають плечима і кажуть, що ніби не розуміють, чому українці виступають проти Росії або Польщі, то тільки хитро-мудро грають ролю Лиса Микити. **Бож українці не є ворожо настроєні проти росіян, чи поляків, а тільки є проти російських та польських імперіялістів — проти російської та польської жадоби панування над Україною та українським народом! Українці теж і тому ворожо настроєні до Німеччини, бо є проти імперіялістичних зазіхань німецьких націстів!**

Український нарід відчуває польський імперіялізм ще від 1349 р., а російський від 1654 р.! Значить, цілими довгими століттями знаходився український нарід під пятою польських і російських імперіялістів. Знає він добре, як Польща та Росія цілими століттями гнобили українців не тільки економічно, але й духово, ставлячи всякі перешкоди для культурного розвитку українського народу. І тому такого „добра" й ніякому іншому народові не бажають.

Хотіліб українці дати теж і жидам до відома, яких є понад два міліони на Україні, що й проти них, як окремого народу, український нарід нічого не має. Ще і жалує і їх, коли вони стають жертвою переслідувань. Українці тільки заявляють, що їм годі прихильно ставитися до таких одиниць із жидівського загалу, що в цей або інший спосіб помагають російським або польським імперіялістам для панування над українцями. Українці хотіліб, щоб і жиди, особливо ті, що живуть на Україні, зрозуміли їхнє бажання визволитися зпід насильства і диктатур. **І де тільки жиди проявляють співчуття до терпінь українського народу, там знаходять в українцях дружнє співчуття до терпінь і змагань жидівського народу.**

Український нарід наскрізь демократичний і бажає рівноправности всім народам. Коли, наприклад, ухвалювала Центральна Рада — перший український парлямент — державні закони в рр. 1917—1918, то тими законами не робили ні найменшої кривди ані росіянам ані полякам, ані жидам, ані іншим національним меншинам на Україні. А коли й були які місцеві виступи на Україні проти жидів, то вони були серед анархії, викликаної чорносотенними елементами і большевицькими пропаґандистами. Це не були виступи тих свідомих українців, що бажали самостійної України, але були виступи тих самих темних чорносотенних хуліґанів, що робили проти-жидівські погроми і в 1905 р. Українська влада старалася вдержувати порядок на Україні і в 1919 р. Вона карала тих, що виступали проти жидів, але годі скрізь було вдержати цілковитий порядок, бо українці не розпоряджали тоді великими військовими силами. А як хто ще й тепер робить українській владі закиди за які там непорядки на Україні, то робить українцям кривду. **Українські уряди, Центральна Рада** чи Директорія, як. теж уряд **Західньої України, всіми силами старалися вдержувати взірцевий порядок там, де була їх влада. Вони не проявляли ніякого упередження проти національних меншин на українських землях. І так напевно буде, коли знову повстане самостійна Українська Держава. Українці, як щирі демократи, не мають теж ніяких імперіялістичних зазіхань супроти інших народів або держав, як такі бажалиб вони зискати симпатії американців та канадійців до їхнього бажання визволитись з неволі та створити свою самостійну, наскрізь демократичну державу.**

О. Івах, Виннипеґ.

СУСПІЛЬНИЙ УСТРІЙ В ВІЙНІ І В МИРІ

Відомий анґлійський економіст, сер Вилйем Беверидж, помістив у лондонськім „Таймсі" статтю, в якій найвиразніше говорить, що Анґлія, коли хоче осягнути найбільший вершок своєї мілітарної сили, мусить позбутись теперішнього капіталістичного устрою, основаного на приватніх доходах і приватній ініціятиві, як теж мусить позбутись свойого партійного уряду. Справді тепер держава до тої міри втрутилась до приватного бизнесу, що фактично все перебрала під свою управу, то проте приватні власники і зарядчики ще залишились і їм позіставлено не малі впливи в їхніх заведеннях. Також уряд, при помочи податків, так обкроює доходи кожнього підприємства, що малощо з тих доходів залишилось. Всетаки певні доходи є і вже сам факт, що вони є, дещо деморалізує широкий анґлійський загал. Вкінці Бевередж признає, що нині в Анґлії є коаліційний уряд; себто в міністеріяльний кабінет входять міністри зо всіх партій. Всетаки факт, що вони увійшли до того заряду на основі партій, а не на основі виключно свойого власного знання і досвіду, є нездоровим явищем. Кожний міністер, знаючи, що він знаходиться в уряді на основі своєї партійної приналежности, до певної міри є спутаний льояльністю і до своєї партії. А це вже само собою є нездоровим явищем, каже сер В. Беверидж. З поваленням капіталізму, говорить він, треба булоб також знести нинішні робітничі юнії. Нація тоді дісталаб цілковитої одностайности і цілковитого, тотального, вигляду. Підчас війни, зокрема війни з тоталітарними державами, треба і в себе впроваджувати подібний тотальний устрій. Але, зрозуміло, лише на час війни. На час миру стара система таки краща.

Дослівно він говорить:

„Нинішний час вимагає двох змін: перше, щоб держава перебрала пряму відповідальність і контролю над конечними галузями промислу та над розділом прибутків; друге, щоб була впроваджена засада, щоб радше праця, ніж особисті приходи були джерелом надхнення для воєнних зусиль, як в промислі так і на полі бою. Твердження, що плати і добивання цін підчас війни є не на місци, ще не означає критики тої роботи, чи запеؚречення тих заслуг, які мають союзи працюючих людей і затруднювачів. Робітничі юнії є важним елементом в британській демократії, і бодай я бажаю в часі миру мати робітничі юнії на британський зразок — автономні стоваришення з секційними цілями — а не робітничі юнії на російський зразок, які є стоваришеннями зорґанізованими за почином верхів та які служать цілям держави. Але хіба це є забагато вимагати, щоб підчас війни і виключно для війни, наші робітничі юнії на взір російських юній, стали свідомими чинниками національної політики?

„Говорити, що радше праця, ніж зиск повинна бути головним мотивом для всіх людей в війні, це ще не рівнається твердженні, мовляв, якесь надзвичайне зусилля не повинно мати теж надзвичайної нагороди. Надзвичайне зусилля, не говорячи далі, потребує надзвичайного удержання і свободи від економічних клопотів. Але трактувати приватні зиски як рішальний товчок у війні, значить чорнити наш нарід. Британський працюючий люд з природи не гониться за зисками; а може стати таким підчас війни лише завдяки поганому зарядови і проводови. Коли це правдою є, що витвір наших фабрик нагло поправився з хвилею як Росія вступила до війни, то це ще не значить, що наші робітники є такі глупі, що волять Росію, ніж свій власний край. Це значить, що в війні найбільшою заохотою для геройських зусиль є ідея, а не надія особистого зиску".

Слова сера В. Бевереджа є надзвичайно розумні. Він ствердив факти, які тяжко заперечити. Але ми підійдемо до тих стверджених фактів ще з іншого боку та поробимо ще інші висновки. Він ствердив, що на час війни, лише на час війни, треба знести капіталістичну систему, цивільні робітничі юнії і партійний уряд. Внаслідок таких перемін настане цілковито тотальний уряд, себто такий, який є в Німеччині, Італії, чи Совєтах. (Сер Бевередж волить в тім випадку порівнувати цей устрій з совєтських). Всежтаки він найвиразніше говорить, що такий устрій знаменито служить воєнним цілям. Підчас війни, говорить він, ідея є тим товчком, що заохочує людей до геройських зусиль, а не бажання розбагатіти, поправити свій життєвий рівень та двигнутись, так би мовити, на вищий соціяльний щабель. Це теж цілковито правда. Та з цеї правди виходить, що коли якийсь край приймає в себе тотальний устрій, без приватного капіталізму з його приватним майном і приватною ініціятивою; без бажання матеріяльного життя і соціяльного вивищування; без партійного уряду, в якім змагалисяб партії й покликались до широкого загалу — такий край стає мілітарним, постійно готовим до якогось зверхнього зудару. Такий край мусить постійно ставити собі якісь заборницькі цілі, хочби замасковані в „світову революцію", чи перебудову світу на нових „справедливих засадах"; такий край мусить цілий час говорити свому загалови про якогось чужого ворога, що „вічно грозить" краєви. Одним словом такий устрій навмисно вдержує в себе гарячку якоїсь зверхньої небезпеки, щоб від своїх громадян вимагати „жертв для ідеї", а не звертати їх духових і фізичних зусиль в напрямку звичайного, особистого добробуту і вигідного життя.

Колиж тепер придивимося добре большевицькій, націстичній, чи фашистівській системі, то переконаємось, що вони вже давно до війни відзначались точнісько тими прикметами. Ті прикмети вони впровадили в себе настало і ними довгими роками безпокоїли світ. Сер Вилйем Беверидж накликає Анґлію до впровадження тих засад в себе виключно на час війни. Мимохіть він тим ствердив і цей другий прикрий факт, що всі тоталітарні системи, включаючи большевицьку, це воєнні системи, які постійно вдержують в себе воєнну гарячку.

Коли перетомлений по війні світ захоче осягнути сталий мир, він мусітиме постаратись, щоби всі тотальні системи, не лиш націстична і фашистівська але теж комуністична, зникли з обличчя землі. Інакше миру ніколи не буде. Одна тотальна система зачне накликати свій нарід до „світової революції". Вона називатиме чужу цивілізацію „гнилою", „розбишацько - капіталістичною". Зачне впирати у своїх людей, що та „гнила, капіталістична" цивілізація хоче знищити „пролетарську" цивілізацію. „Гнилі, капіталістичні" цивілізації зачнуть лякатись тих погроз і з черги будуть шукати за „спасителем". „Спаситель" перебирє всі ті засоби і кличі, які голосила перша „цивілізація" і з черги зачне страшити свій нарід, мовляв, йому грозить страшна небезпека з боку системи „зогнило - демократичної", чи „юдао - пролетарської", і т. д. Зачнеться страшення, зброєння, скупчування цілої національної сили для розрахунку зо зверхнім ворогом; далі зачнуться взаїмні визивання, а вкінці прийде до зриву; такого, які тепер переживаємо.

Михайло Козирев.

ДОБЕРМАН

Насамперед мушу зазначити, що той доберман не робив якогось надзвичайного враження. Митий був Бог зна коли, тому не влискувався, як слід. Що йому не дуже то добре велося, це доказували його ребра, що визначувалися. Очі мав пронизливі, нюх гострий, хід обережний, що скривав у собі якийсь неспокій, може нещастя, яке спадало на голову бідного добермана. Що хвилини зупинявся, вітрив у воздусі — тай ішов дальше хідником.

— Дивний пес, — каже високий чоловік із випханою актовою торбою до товариша, малого товстюха, що ніс якийсь клуночок із крамниці кольоніяльних товарів. — Уявіть собі, вже пів години йде за нами крок за кроком.

Товстюх запримітив цікаво:

— А то справді! Ми пристанемо, він також. Видно заблудив.

— Не думаю. Не забувайте, якої це раси — чистокровний доберман. Дуже великої вартости він мабуть не буде мати, бо інакше вже давно хтось узяв би собі його.

— А що ви думали? — спитав неспокійно товстюх.

— Зовсім нічого, — відповів ляконічно високий та глянув допитливо на товариша.

Кілька хвилин ішли мовчки. Товстюх раз-ураз оглядався, приглядався пильно загадочному псові. Пес ішов близько за ними.

Для поліційної служби такий пес неоцінений, — сказав обережно високий, начеб ця думка вже довго мучила його.

— Не сумніваюся, — відповів товстюх із удаваним спокоєм, та при цьому захитався і скулився. — Бррр... А то холод!

Знову мовчанка й кілька непевних кроків хідником.

— Весь час іде за вами, — перебиває мовчанку високий.

— За мною? Я гадаю, що за вами.

— Дурниці плетете! Дивиться лише на вас.

— На мене? Зовсім ні. То на нас дивиться. Вірте, йде за вами.

— За мною? Ніколи в світі! — відрубав певний себе високий.

— Абож то одно трапляється, — відповів товстюх і, прижмуривши очі, змірив товариша. Той був схвильований.

— Чи він іде за мною, чи за вами, це ще покажеться! Та чого, хоробник, не хоче відчепитися від нас?

— Колиб так камінь... Колиб так камінь найти...

— Гадаєте, що відженете його каменем! А може то поліційний пес?!

Знову кілька хвилин мовчанки. Підозріло оглядаються поза себе, на пса, що йде за ними крок за кроком. Високий чоловік зденервований, раз-у-раз перебирає актову торбу з руки в руки. Дійшли до переходу.

— Мушу сюди, — каже високий. — Дай Боже здоровля.

Товстий подає нерішучо руку. Пес пристанув і жде нетерпляче. Оба підозріло приглядаються псові.

— Дай Боже здоровля, — каже товстюх іще більше нерішучо та довго стискає простягнену руку. Потім наче щось пригадав собі. — А я був би й забув. Маю ще шматок дороги з вами.

— То підемо разом, — зголився врадувано високий. — І оба вийшли ледви пять кроків, та наче на приказ обернулися.

— А щоб чорт забрав його. — каже високий.

— Він денервує мене, — додав товстюх.

Пес вітрить у воздусі, йде за ними помало й обережно.

— Можеб було ліпше, як би ми розійшлися? — піддав високий. — Ви за своєю орудкою, я за своєю.

— Мушу вам сказти, що то не булоб добре...

— Чого ви поправді боїтеся? Пес як пес.

— А ви? Ви не боїтеся?

Якийсь прохожий зацікавився псом.

— А дивіть, який гарний пес, — сказав поклепуючи добермена по карку. Пес гаркотить, одначе покірно приймає неждану ласку.

— Мабуть піде з ним, — сказав весело товстюх.

— Гектор! Неро! — каже прохожий. Свище, мляскає язиком, приманює до себе пса. Та пес начеб і не чув, що хтось кличе його й іде дальше за нашими героями.

— Поліційний пес, — сказав певно високий.

Приятелі скочили за ворота та замкнули її добермановi перед носом.

— Нарешті, — каже з полекшою товстюх — тепер мабуть уже собі піде.

— Лише не радій передчасно, — пробурмотів високий. — А зрештою що мені до того. Він не йшов за мною, а за вами. Не розумію таких людей — на вулиці переслідують їх поліційні пси — а вони на це не зважають і навязують знакомства з порядними людьми.

— Мабуть, — хвилювався дальше товстюх — та не знати, кого шукає — вас чи мене Ви гадаєте, як носите актову торбу, то вас не пізнає?

— А я таки певен, що не за мною.

— Чому так гадаєте...? Я гадаєте...? Я гадаю, що я нічим...

— Це кожен так каже! Я нічого, я нічого, а потім покажується... — Гляділи на себе недовірчиво, один одного прошибав ненависним поглядом.

— А то гарне, що я того скорще не запримітив, — подумав високий. — Певно когось обікрав... А я з ним...

— Має торбу на акти, — подумав знову товстий — або когось убив, зарізав, а тепер... А вдає...

— Коли ви такі певні, що вас не шукають, — сказав товстий — можете відійти. Потім побачимо, чи пес лишиться біля мене, чи піде за вами?

Високий всміхнувся глумливо:

— Я гадаю, що ви так само думаєте про себе. Що вам перепиняє відійти?

— Ви смішний чоловік. Чи то не всеодно? Це не важне, хто знас піде скорше, а хто пізніше. Пес піде за нюхом. Вискочить на плечі, тоді приступить детектив і всьому кінець.

— Тож чому не йдете? Розуміється, боїтеся. Коли так, то я піду!

(Кінець буде).

ЛИШИВСЯ НА ФИЛИПИНАХ. — Як ґенерал МекАртур відїхав до Австралії, він оставив на своє місце ґенерал - майора Джонатана Вейнрайта комадантом американських військ на півострові Батан.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

Війна і Жіноча Мода

Американська модистка, Гелен Ліолен, подала таке на адресу тих жінок, що причепурюються капелюшками чи суконками, що нагадують військовий однострій:

„Нехай жінки держать здалека від своєї одежі згадку про війну. Нехай вони роблять себе гарними для своїх чоловіків, що повертають до них з війни, чи з касарні, де готовляться до війни. Нехай своїм настроєм взносяться високо, щоб тим теж піднести духа своїх чоловіків. Це одно із тих завдань, які жінки мусять виконати. Щоб виконати це завдання, жінки мусять одягатись так розумно, як це робить жінка занята в воєннім промислі, що одягається відповідно до свойого завдання, або шпитальна піклунка в одності".

Це тонко відчута і глибоко передумана заввага. Війна це робота, до якої люди їдуть з мусу, із затисненими зубами. Не з замилування люди надягають на себе військовий однострій, хапають за кріс і пускаються в невідомі простори, щоб кулями сікти інших людей, загрожуючих їхньому краєви. Можливо, що колись, в давніх часах, були такі чоловіки, які залюбки віддавались воєнному ремеслови. Вони любили його цілим своїм серцем, горді були на свою військову професію та раділи, коли та їхня професія викликувала подив серед інших, зокрема серед кращого полу. Серед тих давних часів дуже правдоподібно вояк радів би, що ось дама його серця причепурює себе капелюшком, подібним до його гузарського чака; або пошиває собі кафтанчик, подібний до його військового мундуру.

Нині часи цілковито змінились. Вояків-аматорів, що з захопленням відносились би до війни, майже цілковито нема. Всі нинішні вояки, це фабричні робітники, фармері, службовці і урядовці, професіонaлісти, власники ріжних реальностей, купці, промисловці. Це люди, які залишили за собою дім, родину, майно, не поганий рівень життя; на всякий випадок далеко кращий, від брудних, багнистих, непривітних фронтових ліній, чи навіть касарняних забудувань. Це люди, які з затисненими зубами пішли боронити свій край перед смертельною небезпекою. Вони готові знести найтяжчі трудноші, принести найвищі жертви. Бо цього вимагає добро краю. Проте вони хотілиб якнайскорше виконати цю роботу і найскорше повертати домів, до давного, вигідного, безпечнішого і щасливішого життя.

Воєнне ремесло їм не по душі. Тому в вільних від служби хвилинах вони хотілиб його цілковито забути. А жінки, як це говорить згадана модистка, що своїми модами нагадують чоловікам про тяжкі воєнні завдання, не роблять доброї услуги ні своїм чоловікам, ні цілому краєви. Вояк, що вертає до дому на відпустку, шукає хвилини забуття від воєнної служби. Цією хвилиною забуття він скріпляє себе морально. Вертаючи знов у фронтову лінію, він знає добре, за що бореться. Він знає, що коли ворога не переможе, то та гарна картина, яку він залишив вдома, може зчезнути навіки. Вояк на фронті все мусить мати те внутрішне переконання, що далеко, поза фронтом, є гарне, чудове життя, яке ворог, що стоїть перед ним, хоче знищити. Вояк заслоняє своїми грудьби шлях ворогови. Але колиб вояк стратив те переконання, що поза фронтом є гарне, чудове життя, він не знав би, що властиво він обороняє?

Згадана модистка повчає жінок, щоб виглядали гарними і приманливими. Це є їхнім обовязком перед їхніми вояками - чоловіками. Багато жінок може собі думати, що гарно і привабливо одягатись, це не обовязок, а передовсім приємність і то приємність для тих, що надягають на себе модну одежу. Без сумніву, певна приємність залишається і для тих, що себе ось так зодягають. Але головне завдання, це таки в першу чергу обовязок супроти інших.

Можливо, що з бігом війни жінки будуть творити чимраз більше організацій, які поза фронтом виконуватимуть ріжні важні роботи. Можливо, що ті жінки мусітимуть носити свої власні однострої. В таких випадках, безперечно, однострій жінки стане конечністю і вже тим самим він толерований буде чоловіками, а навіть знаходитиме в них своєрідну приману.

Але що інше жіночий однострій в якійсь корисній напів військовій організації, а що інше вдома, при родиннім вогнищі. Дивачна мода при домашнім вогнищі нагадуюча однострій, виглядає так само комічно, якби виглядав великий дамський капелюх, з крикливими струсячими перами, при машині в фабриці.

Все добре на свойому місці. Тотальна війна мабуть нас усіх оберне в одну величезну касарню. Серед тих обставин тимбільший обовязок жінок не затрачувати їхньої жіночости, не забувати прикмет, які нагадують гарні цивільні часи, в обороні яких ми усі обернулись в вояків. В тій великій касарни мусить бути бодай один куток, де чоловік відложить свою зброю і свої військові відзнаки, а жінка бодай на хвилину стане тим, чим колись була — товаришкою чоловіка, освяченою тайною супружжя, матірю дітей і господинею дому.

Пайкування Цукру

Ми, американці будемо мати в цім році десь на одну третину менше цукру для споживання ніж ми мали в 1941. році.

Тому наш уряд підготовляє пляни пайкування цукру для кожного мужчини, жінки і дитини в цій країні. Пайкуванням буде кермувати Ліон Гендерсон, адміністратор Бюра Адміністрації Цін. Цукор буде у вистарчаючій кількости для всіх для задоволення вимог здоровля. Але ми повинні розділювати те, що маємо справедливо й рівномірно.

За останній рік країна дістала близько 8,000,000 тон цукру. Цього року ми матимемо тільки коло 5,300,000 тон. Причиною є війна.

Коли ми втратили контролю над Филипинами, джерело цукру, майже на 1,000,000 тон, відрізано. Так само правдоподібно ми не дістанемо багато більше ніж половину нашого нормального імпорту з Гаваїв цього року. До того наші союзники втратили свої важні джерела цукру в Україні і на Далекому Сході.

Але що більш важне, велика кількість цукрового тростнику буде потрібна цього року для мелясу, з якого виробляється алькоголь для продукования бездимного пороху, якого потребують наші вояки й моряки. Таким чином, зменшуючи наше споживання цукру, робимо вклад у воєнні зусилля.

„Пайкування цукру є необхідним" — пояснював добродій Гендерсон — „щоб рівно трактувати всіх споживачів. Останніми тижнями було значне накопичення. Справедливість вимагає, щоб ті, які поробили великі запаси, не сміли купувати більше цукру, доки не спожиють своїх запасів.

„Ті, що мають запаси, мусять спинити купування цукру. Дрібні крамарі мають надалі продавати обмежену кількість особам, доки не буде формально введено пайкування. А споживачі повинні усвідомити, що дрібні продавці не є відповідальні за недостачу".

Плянуючи програму пайкування, добродій Гендерсон та його помічники роблять все можливе, аби упростити її. Одна пайкова книжка буде видана для кожної особи в країні незалежно від віку. В кожній книжці буде 28 марок, кожна марка нумерована й призначена на купівлю цукру протягом вказаного часу. При купівлі цукру з книжки буде відриватись відповідна марка. На кожну марку можна купити означену кількість цукру — пів або три чверти фунта на особу на тиждень. Точна скількість буде встановлена коли Рада Воєнної Продукції рішить, скільки цукру буде призначено для цивільного вжитку.

Добродій Гендерсон казав, що реєстрація споживачів учителями в публичних школах та введення Воєнної Пайкової книжки ч. I почнеться тоді, як величезна праця друкування та роздачі книжок буде закінчена. Місцеві комісії пайкування будуть мати догляд за реєстрацією споживачів та введенням книжок.

Введенням пайкових книжок сподіються виявити всі зроблені запаси, бо коли споживачі будуть зголошуватись за книжкою, від кожного буде вимагатись, аби зробив письмену заяву скільки цукру на особу є тепер в родині. Якщо є більше як два фунти на кожну особу, надвижка буде вважатись накопиченням, тому відповідна кількість марок з книжки буде відірвана підчас видання книжки. Хто має запаси цукру, не зможе купити більше цукру, доки не спожиє запаси.

Бюро Адміністрації Цін пильно слідкує за цінами, які беруть за цукор. Добродій Гендерсон казав, що у випадку, якби ціни вийшли з ряду, його бюро встановить найвищу ціну.

В тойже час, казав добродій Гендерсон, споживачі мають зобовязання не накопичувати цукру, а купувати тільки на біжучі потреби. Такими закупками уникнеться натиску на ціни.

„Співпраця в збереженні цукру дає кожному можливість зробити значний вклад у воєнне зусилля", казав він. „Збереження цукру означає порох для наших вояків та моряків".

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА.

Новий успіх філядельфійської громади.

В часах великої воєнної кризи — головне завдання горожан помагати свому урядови морально та матеріяльно. Як виказують звіти наших громад горожани Америки, що є українського роду, виказують себе всюди якнайкраще.

Те саме мож сказати і про громаду в Філядельфії.

Наші організації злучились в одно тіло — на час війни — а свою працю ведуть в напрямку помочі Червоному Хрестови та закупна Бондів Оборони.

Закупно Бондів переводить Українське Будівельно-позичкове Товариство, яке **є назначене федеральним урядом скарбу** (United States Treasury) **урядовою агенцією для продажі Бондів Оборони.**

Значиться, що бонди куплені через нашу агенцію, будуть не тільки рекордовані, але матимуть теж урядову українську печатку Ukrainian Building & Loan Ass'n.

Це товариство взяло на себе великий обовязок — і вже здобуло велику пошану для філядельфійської громади. Та на цьому не конець. **Кожна українська родина з Філядельфії та околиць повинна мати хоч один державний бонд оборони з українською печаткою.**

Для цьої цілі офіс Товариства відчинений кожної пятниці в Домі Громади при 847 Н. Френклин улиці, від години 6. до 10. вечером.

Знову в неділю, дня 22. березня Центральний Комітет скликає всенародне віче, щоби кожний мав нагоду не словом а ділом піддержати нашу державу. Хоч воєнна пора, але наша громада іде вперед і при допомозі своїх організацій веде творчу працю.

Д-р Володимир Галан.

Останніми часами вдалося щеплення помідорів на корчах картопель. Щеплення скріпило ріст корча, а овочі помідорів як і картоплі мають бути знамениті.

ДО ІНДІЇ. — Луіс Джансон, бувший асистент секретаря війни, встановлений послом до Індії.

„НА ЗАХОДІ НІЧОГО НОВОГО"

ЛОНДОН. — Британські кола подали до відома, що внаслідок дуже поганої погоди припинились всі летунські налети. У висліді за цілий минулий тиждень ні німці ні британці не втратили хочби одного боевого літака. Такого не бувало від року.

ПОСМЕРТНІ ВІСТІ

✝

У Перт Амбой, Н. Дж., помер довголітній член Тов. Зап. Січи, від. 155. У. Н. Союзу,

ОЛЕКСА КРИЦЬКИЙ.

Покійний походив зо села Накутківці, пов. Тернопіль. До У. Н. Союзу вступив 1911. р. Помер 13. березня 1942. Покійний полишив жену Єву вдовою і чотири дочки: Анну, Катерину, Ольгу і Олену, котрі є членами У. Н. Союзу.

Похорон відбувся в вівторок, 17. березня, в 9:30 год. рано, з дому жалоби до гр.-катол. церкви, при участи родини, знайомих і членів Тов. Зап. Січи, на цвинтар парохіяльний.

Відпочивай, Брате, у прибраній вітчині! Нехай земля Вашингтона буде Тобі легкою!

Андрій Яричевський, секр.

✝

У пятницю, 20 лютого 1942. року, в годині 1:15 пополудні помер по одноденній недузі

ВАСИЛЬ ГНАТКО,

член Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 335. У. Н. Союзу в Гарвей, Ілінойс.

Вступив до У. Н. Союзу 4. марта 1926. Родився 10. серпня 1893. в селі Глудно, повіт Березів, Галичина. Був самітний. Полишив брата Петра Гнатка в Злучених Державах.

Похорон відбувся 23. лютого 1942. року на цвинтар „Голі Крос", в Калумет Ситі, Іл.

Нехай Всевишний буде Йому милостивий! Вічня Йому память!

Антін Бубен, секр.

ОСТРОВ ЯВА

Поверхня острова Яви обнимає 45 тисяч квадратових миль. Цей остров замешкує около 45 міліонів мешканців і має він 13 тисяч миль доріг. З тих 45 міліонів явського населення, є лиш 200 тисяч білих. Решта, це люде жовтої раси.

Ява посідає значні мінеральні багатства як руду, з котрої виробляють бляху, нафту, а до того плянтації ґуми. Цей остров має теж подостатком поживи.

Клімат Яви є гарячий, тропікальний, але по причині сильного парування терену і морей — Ява заслонена часто хмарами, що з одної сторони облекшує оборону, а з другої помагає атакови.

Бразилія, так звана від дерева червоної краски „Пао де Бразіль", що означає дерево жевріючого вугілля. Є вона независимою державою від 1822. р.

КУПІЛЬ СЕРЕД ВОЄННИХ УМОВИН. — Британський вояк вимивається в купальні розбитого дому в Тобруку, в Лібії. Рушницю держить під рукою.

ВЕЛИКОДНІ КАРТКИ

Гарні картки в книжковій формі з віршами і з ковертами, ціна: 5 центів одна.

Уживайте купон, котрий тут подаємо:

Прошу мені прислати ____ карток книжкових, на що залучаю $________.

Назвище ________________

Число і улиця ________________

Місцевість і стейт ________________

На с. о. д. не висилаємо. Можна належитість висилати почтовими марками.

"SVOBODA"
81-83 Grand St. (P. O. Box 346) Jersey City, N. J.

У ЦІ ЧАСИ, КОЛИ ЗАХІДНІ ДЕМОКРАТІЇ
в боротьбі проти тоталітарних диктаторів
шукають способів мирної співпраці народів і держав,
ОДНОЮ З КНИЖОК СПРАВДІ НА ЧАСІ Є КНИЖКА ПРО УКРАЇНУ,
ЇЇ МИНУЛЕ И СУЧАСНЕ:

„ІСТОРІЯ УКРАЇНИ"

проф. МИХАЙЛА ГРУШЕВСЬКОГО
В АНГЛІЙСЬКОМУ ПЕРЕВОДІ:

A HISTORY of UKRAINE

By Michael Hrushevsky

СТОРІН 629, 4 КАРТИ, PRICE $4.00

Для замовлення ВИРІЖТЕ ЦЕЙ КУПОН НА КРОПКОВАНІЙ ЛІНІЙЦІ І ЗАШЛІТЬ ЗО СВОІМ ЗАМОВЛЕННЯМ.

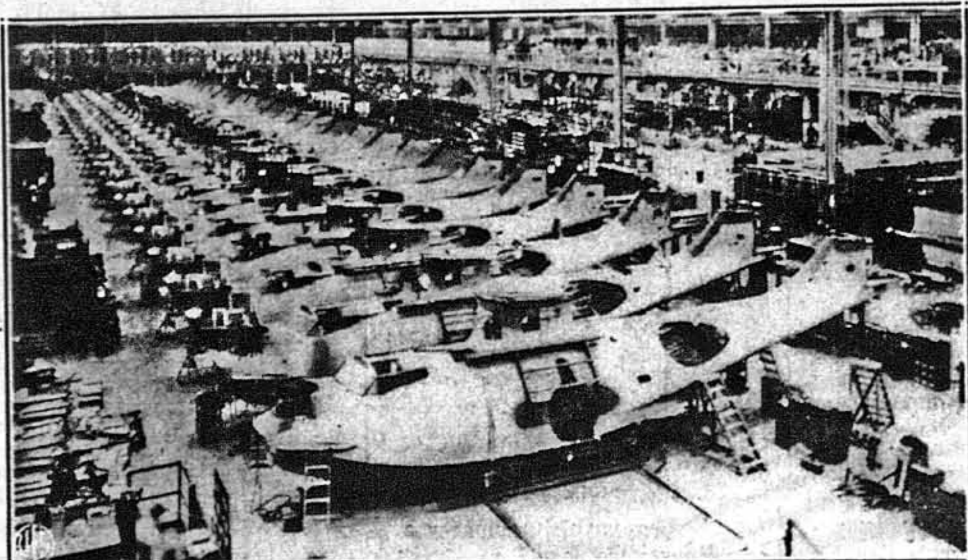
ДО КНИГАРНІ „СВОБОДИ", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

Посилаю осьтут ______ долярів мoні-ордером (чеком) і прошу вислати мені _____ примірників Історії України проф. Михайла Грушевського в англійськім перекладі.

Імя ________________

Адреса ________________

Місто ________________ Стейт ________

ЛІТАЮЧІ ЧОВНИ. — Складання до купи літаків в одній фабриці на західньому побережі. Кожний з них має два мотори, можуть летіти без поновного набирання топлива 4,000 миль і робити 200 миль на годину.

Жіноча Сторінка

Одинцем чи Обєднані?

Хто шукав би за словом, яке суттево назвалоб цю моральну силу, що її у наші часи вважають найбільш необхідною для виграння війни — він не вдоволивсяб самим лиш поняттям відваги, геройства чи завзяття. Модерна нація знає синонім сильніщий та більше стійний ніж ці всі три лицарські прикмети разом, і ставить його як передумову для кожного вчинку, що має вести край до перемоги. Є ним це, що ми звикли очеркувати скромним словом „обєднання", а принялося воно сьогодня як спільна назва для зусиль, посвят та прикмет міліонів людей, що боролися за перемогу своїх ідей.

Роргорнім часопис, чи наставмо радіо, щоб послухати якоїсь політичної гутірки про це, що діється у світі. Що подибаємо на кожному кроці?— Обєднані демократії, обєднані народи, обєднані установи, обєднане робітництво, жіноцтво. Обєднується держава з церквою, яку винищувала; обєднуються стани та професії, що ворогували зі собою; установи, що себе поборювали. Світ розмежувався на два воюючі на життя та смерть табори, але у нутрі кожний з них змагає до найтіснішої злуки усіх сил, які лиш можуть чимнебудь придатися у змагу за вислід війни. І якщо наслідком цих стремлінь повстає обєднання у найширшому цього слова значінню, обєднання цілого народу під одним проводом — держава дістає велику моральну силу у боротьбі з ворогом.

І ми, що з українського роду, теж обєднуємось. Саме на це, щоб доказати, що всі ми завдяки спільному походженню надаємося для цього, щоб створити подвійно сильне звено у ланцусі всенародного американського обєднання. Хочемо доказати, що таким робом ми можемо помочи Америці більше, ніж коли би розгублювалися серед т. зв. „чисто-американських" супільних чи політичних організацій. Це наша ціль, і треба нам безупинно держати її перед очима у у наших міжорганізаційних відносинах, як і тоді, коли навязуємо звязки з ріжними американськими установами.

Поміч жіноцтва для краю неменче цінна, як решти громадянства. Через свої жіночі організації ми, жінки українського походження, можемо передати Америці теж частину цього, чого вона так дуже потребує для своєї оборони. Але якщо хочемо, щоб ця праця свідчила про наше обєднання, щоб робила враження нашої ідейної, безкорисної готовости подвійне помочи краєви — стараймося, щоб вислід цеї праці переходив в американські руки зі знаменом українського походження, а признання йшло не для одної ґрупи, одиниці, чи установи, але для всього нашого громадянства, для усіх нас — як цілости. Бо лиш тоді ми докажемо Америці те, на чім залежить їй неменче, як на матеріяльних вислідах нашої праці, а саме, що разом ми творимо вартісну моральну силу — тісне обєднання громадян спільного походження на службі новій вітчині.

Для Америки не має ніякого значіння це, що одна орґанізація працює більше за другу, чи це, що якійсь одиниці зпоміж нашого громадянства вдається осягнути кращий вислід у громадянській праці ніж другій. Коли виступаємо на терені американських установ і передаємо зібрані гроші підчеркуючи, що це наша особиста заслуга, чи нашої ґрупи — ми не осягнемо нічого більше поза короткотревалим, приписаним виявом вдяки зі сторони особи чи установи, призначеної для колектовання грошей. Це саме чекалоб нас тоді, колиб стоячи осторонь всякого зорґанізованого життя ми прийшлиб і зложили лепту зі своєї власної кишені. Держачися такої поведінки у суспільній праці, яку заносимо на американський ґрунт, ми даємо лиш доказ цього, що чужою є нам ідея спільного зусилля, та що ми становимо не поміч, а перешкоду в обєднанню цілого американського народу для побідного кінця.

Значіння одиниці у часі війни маліє до зера, якщо вона стоїть поза зорґанізованим життям та не шукає способів, як сплатити свою частку громадянських повинностей для краю. За цеж кожна праця, від видавання приказів, до найдрібнішої помічної, є потрібною та цінною. Коли у перших днях війни голосилися по нюйорських обороних осередках десятки жіночих орґанізацій у компleті по приділ праці — більшість з них, враз з проводом на чолі, дістала у відповідь змивання підліг, або брудної посудини по льокалях оборонної служби. Хтось, що впроваджував жінок до цьої праці, сказав, що воно має бути символом цього, на що готовою повинна бути кожна американська жінка, що хоче помагати краєви.

Війна — це не здобування слави дешевим коштом. Колиж маємо за неї дорого платити — нехай іде на рахунок когось, що треваліще її задержить та довше перехоче: нас усіх, що походимо з одного українського роду.

Клявдія Олесницька.

На Тему: Чоловіки й Жінки

ЗА РЕЄСТРАЦІЮ ЖІНОК.

У палаті послів вніс конґресмен Джосеф Кларк Болдвин проєкт закона, про реєстрацію всіх жінок у віці від 18 до 65 літ життя для служби на звільнення мужчин.

Автор проєкту видно дістав інспірацію з Анґлії, де, мовляв, жінки сповняють гарну роботу, виконуючи обовязки, від яких мужчин покликано до активної військової служби.

„Ця війна нічим не є подібна до попередної", говорив Болдвин. „Цим разом ми воюємо за наше життя й все американське".

„МЕДАЛІСТИ".

Британська цензура подала онодї портрети чотирьох британських вояків, що були відзначені за відвагу, анґлійським королем у королівській палаті в Лондоні.

Між чотирома „медалістами" є капраль Сара Гендз.

ЖІНКА В РАНЗІ ПОЛКОВНИКА.

Пані Джулія О. Флик, суперінтендентка Військового Корпусу Нoрсок, дістала ранґу полковника, а Флоренс Бленчфілд, її заступниця, ранґу підполковника.

Полковник Флик почала вчитися шпитального доглядання, ставши вдовою. Вона служила в першій світовій війні „як головна доглядачка".

ХТО МАЄ ПИСАТИ КНИЖКИ?

Смерть відомої письменниці може знову нагадати питання, за яке дехто бється: чи це жіноча справа писати книжки?

Порушили його мимоходом приятелі пані Марджорі Кивен Ролингз, що недавно видала книжку про своє життя в примітивному американському селі в Флориді. Власне перед закінченням тої книжки вона забила в купальні свого дому їдовиту гадюку породи „мокасин". Забила її книжкою. Коли вона оповіла про це одному свому сусідові, цей сказав: „Це деколи може придатися — писати книжки". Потім, можливо, щоб вона не гнівалася на таку заввагу, став її жалувати, що її руки мусять її певно сильно боліти — „від того всего писання". Він видно був думки, що таку важку роботу повинні би робити мужчини.

З цього одначе видно ще одно: він певно вже пробував самий писати, бо людям, що самі не пробували писати, писання здається найпростішою й найлекшою в світі роботою: мовляв, хто не потрафить сидіти й тягати пером по папері?

ЗА ЗДОРОВУ ПОЖИВУ ДЛЯ РОБІТНИКІВ.

Д-р Марта Елиот, заступниця начальника Дитячого Бюра при Департаменті Праці, виступила перед одним нюйорським клюбом зо закликом, що тепеор треба дбати за здоровля робітників і робітниць більше, ніж за молодих мужчин у війську.

Свій заклик пояснила вона тим, що за вояків дбає уряд, а за робітників і робітниці мають дбати вони самі. Вона заявлялися за те, щоб по промислових центрах оснувати ресторани, в яких робітники й робітниці могли дістати таку саме добру поживу, яку мають вояки в армії.

Вона вказувала при тому, що справа дбання за здоровля дітей і жінок стоїть в Анґлії багато краще, ніж вона стоїть у нас, в Америці.

ПОМЕРЛА ВІДОМА АВТОРКА.

У Лос Анджелесі померла від запалення легенів у 47. році життя відома авторка Рейчел Філд, котра свого часу дістала була відзначення за свої книжки для дітей.

Вона написала низку повістей, між іншими відому „Все це й небо теж", що була перероблена на популярну фільму.

КОЖНИЙ СВІДОМИЙ АМЕРИКАНСЬКИЙ УКРАЇНЕЦЬ ПОВИНЕН БУТИ ЧЛЕНОМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

РАЗ-ДВА-ТРИ-ЧОТИРИ!—Жінки, приняті до Жіночої Помішної Повітряної Служби в Анґлії, кожного дня відбувають правильні фізичні вправи. Сцена знята була в Каїро, в Єгипті.

"Sense provides Dollars for Defense!"

A LEAKY radiator is often blissfully ignored. To have it repaired costs little. But repair on the ceiling below, damaged by dripping water, comes high.

Spend pennies to repair the leak. Save the dollars to buy DEFENSE SAVINGS BONDS. Every household budget—every salary check—should go in part for Defense Savings to help defeat the enemies of freedom.

Цинові горшки і сковороди не будуть ржавіти, якщо їх перед вжиттям насмарується солониною і поставиться на кілька годин до печі.

ДАРОМ вишлемо кожному зразок (SAMPLE) Карпатського Чаю з найліпшого гірського зілля, на недомагання жолудка, печінки і нирок. Велика пачка коштує 50¢.

● **ГРУДНЕ ЗІЛЛЯ,** природне средство припоручають тим, що терплять на впертий кашель, біль горла і задуху. Пачка коштує 50¢.

● **ЗІЛЛЯ НА БОЛЮЧІ НОГИ.** Дуже помічне. Як його уживати, надруковано на баксі. Велика пачка 50¢.

● **МІШАНІ КОРІННЯ,** на нестравність, брак апетиту, корчі. Добре також на запах до горівки. Пачка 50¢.

Хто купить 4 пачки нараз вище згаданого зілля за $2.00, дістану одну пачку даром.

Маємо всякі лічничі зілля, листя, цвіт, кору, ягоди, коріння, ладан, живицю і т. д. Продаємо гуртом і детяльно. Для шторників і продавців відповідний опуст. Замовлення посилайте на адресу:

UKRAINIAN BAZAAR,
170 E. 4th St., New York, N. Y.

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРҐ І АКУШЕР
321 E. 18th STREET,
between 1st and 2nd Avenues,
NEW YORK, N. Y.
Tel. GRAMERCY 5-2410.
Урядові години: рано від 10 до 12. Ввечір від 6 до 8, а в неділі рано від 10 до 12.

ЦІЛКОМ ПЕВНО

Чи ми можемо услужити за невеличку суму? Можемо! Цеї заяви не можна висловити виразніше, бо ми кажемо твердо: наша услуга для кожного, без уваги на його матеріяльні обставини.

Фінансові справи не є перепоною, щоби нас відвідати.

STEPHEN J. JEWUSIAK & SON
FUNERAL DIRECTORS
77 Morris St., Jersey City — Phone: Bergen 4-5989
34 E. 25th St., Bayonne — Phone: Bayonne 3-0540

ПРИБОРИ ДО КРАШЕННЯ ПИСАНОК

Фарба в порошку зо старого краю.

Вісім (8) красок: червона ясна, червона темна, жовта, помаранчева, зелена ясна, зелена темна, синя і чорна. Ціна за 8 красок $1.00. Віск пчільний і Кістка до писання 25 ц. Краєвий шафран 25 ц.

ВЕЛИКОДНІ КАРТКИ „Христос Воскрес" в формі книжечок з віршами, ціна за дозин 60 ц., 50 карток $1.75, 100 карток $3.00. Картки в формі книжечок люксусові, ціна на дозин $1.00. Зелене листя до роблення паперових квіток, ґрос коштує 75 ц. Ладан (Кадило), для церковного ужитку, фунт $1.00 з пересилкою. Шалінові хустини білі або чорні з рожами, одна $2.25 з пересилкою. Червоні Коралі до українського строю, 3 шнурки $2.00.

Замовлення посилайте до: 39,-

UKRAINIAN BAZAAR
170 E. 4th St., New York, N. Y.

ВАСИЛЬ ПРИШЛЯК
ВИРІБНИК І ПРОДАВЕЦЬ МЕБЛІВ
"GRANT CIRCLE UPHOLSTERY CO., Inc."
2469 WEBSTER AVENUE
Near 188th St.
BRONX, N. Y.
Має на складі РІЖНІ МЕБЛІ доброї якости, по дешевій ціні.
Telephone: FOrdham 5-4666.

ЦІЛИЙ ПОХОРОН з цею преґарною металевою труною, двома автами, караваном, бальсамуванням, вживанням Похоронного Дому і т. д. **$295.00**

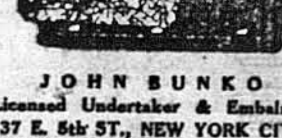

Все, чого треба, з виїмком одіння й належитостей за церковну відправу й цвинтар.
S. KANAI KAIN
433 State St., Perth Amboy, N. J.
Phone: Perth Amboy 4-4646

МИРОН ЛИТВИН І СИН
УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ
Обслуга щира і чесна
Main Office:
383 MORRIS AVENUE,
cor. Springfield Ave.
NEWARK, N. J.
Phone: Essex 3-5347
Branch office (Філія):
969 SOUTH BROAD STREET,
TRENTON, N. J.
Phone: Trenton 8588

ІВАН БУНЬКО
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
заряджує прогребами по ціні так низькій як $150.
Обслуга найкраща.

JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 5th ST., NEW YORK CITY.
Dignified funerals as low as $150.
Telephone: GRamercy 7-7661.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНИМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ
129 EAST 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel.: Orchard 4-2568
BRANCH OFFICE & CHAPEL:
707 PROSPECT AVENUE,
(cor. E. 155 St.), BRONX, N. Y.
Tel.: Melrose 5-6577

ПІДПИРАЙТЕ СВОЇХ БИЗНЕСМЕНІВ.

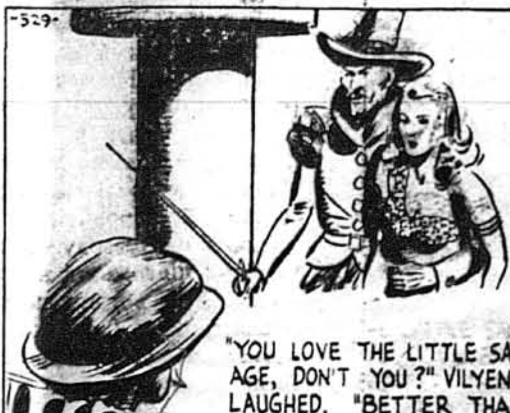
ТАРЗАН, ч. 529. Щит із людини.

Як Вилйено сіпнув Зелю до себе і в той спосіб заслонив себе її тілом, Ґуйон не міг здержати заміреного удару своїм мечем.

Меч прошив тіло Зелі. Рана не була велика, але кров Зелі, що почала з рани витікати, спантеличила Ґуйона. Це він проляв цю кров!

„Ти любиш цю малу дикунку, що?" — запитав сміючись злобно Вилйено. „Більше, ніж своє життя" наївно відповів Ґуйон.

„Коли так, то вона представляє для мене велику вартість", відповів Вилйено, снуючи в своїм злочиннім серці нові чорні пляни.